

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

PESEL

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z GEOGRAFII**

POZIOM ROZSZERZONY

SIERPIEŃ 2010

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1 – 37) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora.
7. Barwną mapę możesz oderwać, ale po zakończeniu pracy włóż ją do arkusza egzaminacyjnego.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
150 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 60**

MGE-R1_1P-104

Zadania 1–8 wykonaj na podstawie załączonej barwnej mapy Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego.

Zadanie 1. (1 pkt)

Wpisz obok nazwy każdej z podanych metod kartograficznej prezentacji zjawisk przykład jej zastosowania na mapie Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego w polach D3/D4.

metoda izarytmiczna .....

metoda sygnaturowa .....

metoda zasięgów .....

Zadanie 2. (2 pkt)

Długość odcinka drogi nr 392 między przystankiem autobusowym w polu B1 a parkingiem w polu D2 wynosi na załączonej mapie 11,2 cm, a na mapie samochodowej 2,8 cm. Oblicz długość tego odcinka drogi w terenie oraz skalę liczbową mapy samochodowej. Zapisz obliczenia.

Obliczenia

Długość drogi w terenie .....

Skala liczbowa mapy samochodowej .....

Zadanie 3. (1 pkt)

Rezerwat przyrody Śnieżnik Kłodzki zajmuje na mapie obszar 5 cm². Oblicz jego powierzchnię w terenie w ha. Zapisz obliczenia.

Obliczenia

Powierzchnia rezerwatu ..... ha

Zadanie 4. (1 pkt)

Ze Śnieżnika (pole D5) zmierzono azymuty w kierunku wybranych szczytów.

Podkreśl nazwę szczytu, którego azymut z tego punktu widokowego jest największy.

A. Mały Śnieżnik (C6)

B. Płaczka (E4)

C. Stroma (E4)

D. Średniak (D5)

Zadanie 5. (2 pkt)

Wieś Jaworek jest położona przy zachodniej granicy Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego, przy drodze biegnącej pomiędzy wzniesieniami Jeszkówki (B4) i Zagrodnika (B5).

a) Podaj nazwę typu zabudowy tej wsi.

.....

b) Wymień dwie cechy zabudowy tej wsi.

1. ....

2. ....

Zadanie 6. (1 pkt)

Na Trójmorskim Wierchu (pole C8) zbiegają się działy wodne odgraniczające od siebie zlewiska trzech mórz.

Na podstawie własnej wiedzy podaj nazwy trzech mórz, których zlewiska zbiegają się na Trójmorskim Wierchu.

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 7. (1 pkt)

Poniżej przedstawiono wybrane cechy budowy geologicznej Masywu Śnieżnika.

Masyw Śnieżnika to jedno z wyższych w Sudetach pasm górskich. Od południa zamyka Kotlinę Kłodzką. Jest zaliczane do Sudetów Wschodnich. W budowie geologicznej Masywu Śnieżnika występują gnejsy, które dzięki dużej odporności tworzą kulminacje, oraz mniej odporne łupki łyszczykowe, w których powstało większość obniżeń. W okolicy Kletna występują marmury tworzące soczewy i wkładki wśród łupków łyszczykowych.

Na podstawie: www.sudety.info.pl

Podaj nazwę typu genetycznego, do którego należą skały wymienione w powyższym tekście.

Skały opisane w tekście należą do grupy skał .....

Zadanie 8. (1 pkt)

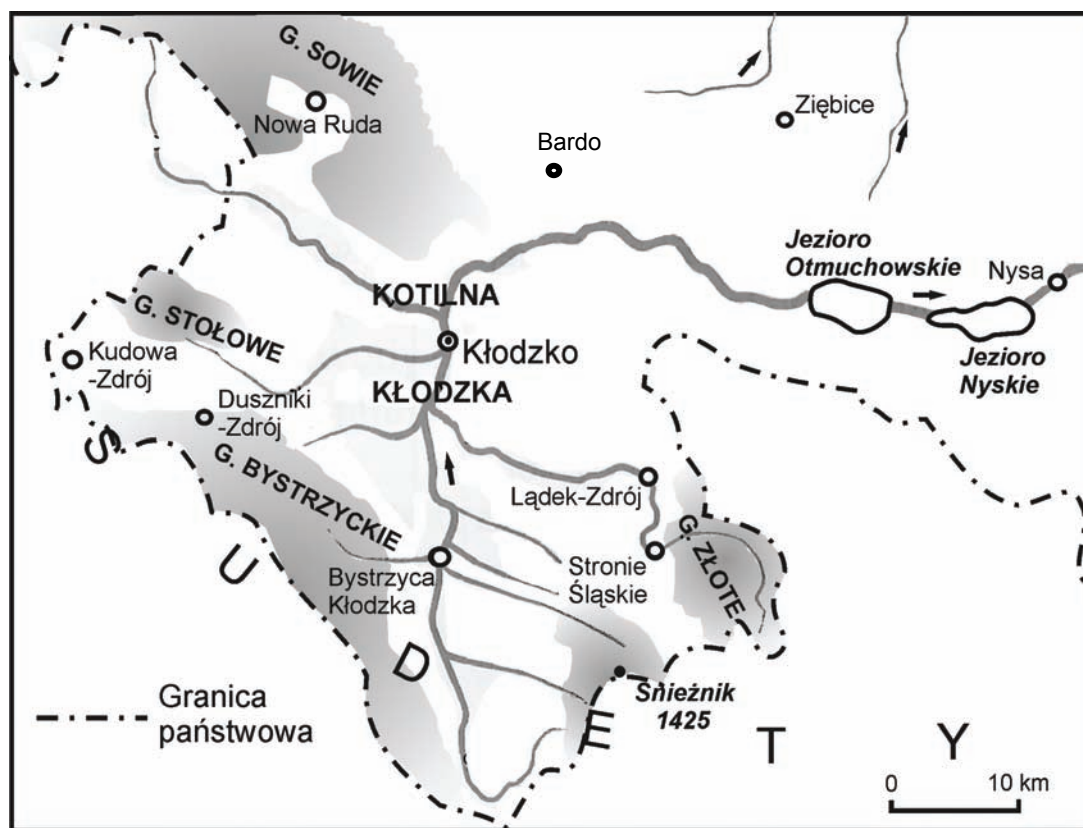
Na obszarze Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego jest położona Jaskinia Niedźwiedzia.

Wyjaśnij, w jaki sposób dochodzi do powstania tego typu form rzeźby.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 9. (2 pkt)

Jednym z obszarów Polski najbardziej narażonych na występowanie powodzi jest Kotlina Kłodzka w Sudetach.

Na podstawie: Kop J., Kucharska M., Szkurlat E., *Geografia*, Warszawa 2002

Na podstawie rysunku wyjaśnij, podając po dwa argumenty, w jaki sposób sieć rzeczna i ukształtowanie powierzchni sprzyjają występowaniu groźnych powodzi w Kotlinie Kłodzkiej.

Cechy ukształtowania powierzchni i wyjaśnienie ich wpływu na występowanie powodzi

1. ....

.....

2. ....

.....

Cechy sieci rzecznej i wyjaśnienie ich wpływu na występowanie powodzi

1. ....

.....

2. ....

.....

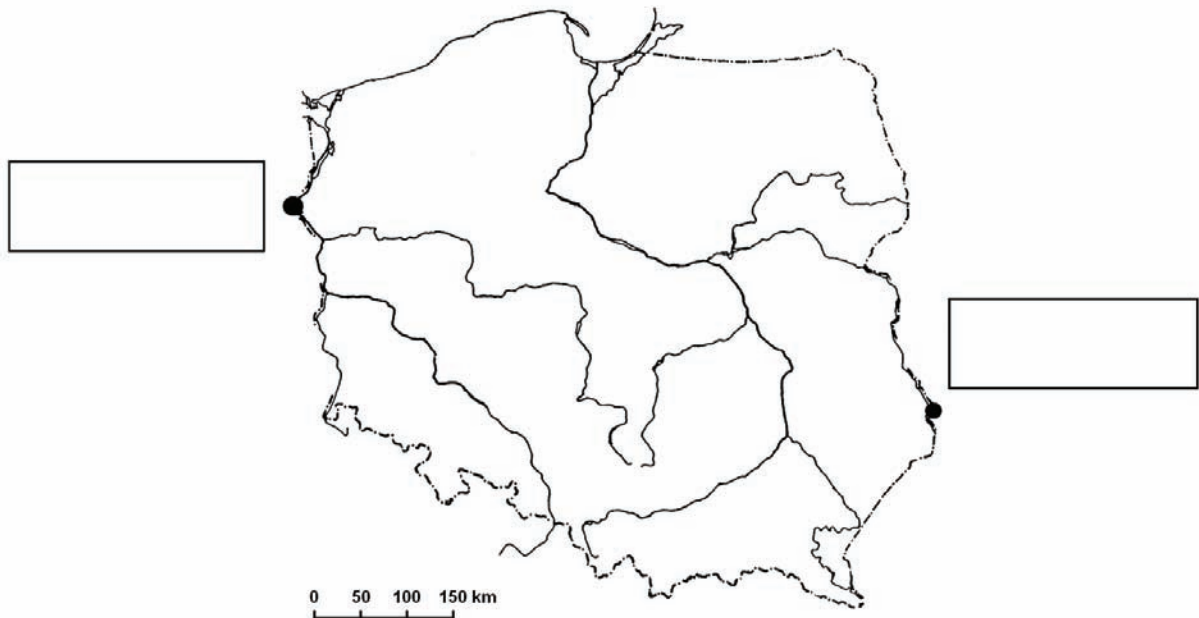
Zadanie 10. (2 pkt)

Przedstaw trzy działania władz lokalnych lub miejscowej ludności, które mogą chronić przed powodzią lub zmniejszyć jej skutki na obszarach zagrożonych tym zjawiskiem.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

Zadanie 11. (2 pkt)

Na mapie konturowej zaznaczono skrajne punkty obszaru Polski, które pozwalają wyznaczyć rozciągłość równoleżnikową terytorium naszego kraju.

a) Wpisz w pola obok mapy wartości współrzędnych geograficznych zaznaczonych na mapie krańcowych punktów obszaru Polski. Wartości współrzędnych geograficznych wybierz spośród podanych poniżej.

49°00'N   54°50'N   14°07'E   15°00'W   24°08'E

b) Podkreśl dwie konsekwencje rozciągłości równoleżnikowej terytorium Polski.

- A. Zmiana wysokości górowania Słońca w ciągu roku.
- B. Zmiana długości trwania dnia i nocy.
- C. Różnice w miejscowym czasie słonecznym.
- D. Późniejszy wschód Słońca na zachodzie Polski w porównaniu z krańcami wschodnimi.

Zadanie 12. (2 pkt)

W tabelach przedstawiono dane klimatyczne trzech wybranych stacji meteorologicznych.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
temp. w °C	-18,8	-17,3	-10,8	1,3	9,6	16,0	18,1	15,7	9,4	1,6	-9,4	-16,8	-0,1
opady w mm	18	15	20	25	41	61	74	64	53	38	36	25	470

Stacja ..... klimat .....

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
temp. w °C	6,9	7,9	10,7	13,9	18,1	22,1	24,7	24,6	21,6	16,5	11,6	8,5	15,8
opady w mm	77	89	78	77	64	47	14	22	68	129	116	106	887

Stacja ..... klimat .....

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
temp. w °C	-4,2	-4,1	0,2	6,0	12,8	14,6	16,3	16,0	11,6	7,3	1,4	-2,0	6,3
opady w mm	41	20	33	29	59	87	78	63	59	41	48	42	600

Stacja ..... klimat .....

Wpisz pod każdą tabelą nazwę stacji meteorologicznej oraz nazwę klimatu, w którym stacja jest położona. Nazwy wybierz spośród podanych poniżej.

Stacje meteorologiczne

1. Bombaj w Indiach (19°N)
2. Rzym (41°N)
3. stacja polarna Amundsen–Scott (90°S)
4. Suwałki (54°N)
5. Tobolsk w Rosji (58°N)

Klimat

- A. okołobiegunowy
- B. podzwrotnikowy
- C. umiarkowany chłodny
- D. umiarkowany ciepły
- E. zwrotnikowy

Zadanie 13. (2 pkt)

Latem nad Polskę, gdzie zalega masa powietrza polarno-kontynentalnego, napływa masa powietrza polarno-morskiego.

Wpisz obok każdego z elementów pogody właściwe określenie spośród podanych w nawiasach opisujące zmianę, która nastąpi w wyniku napływu masy powietrza polarno-morskiego.

Zachmurzenie nieba (zwiększy się / zmniejszy się). .....

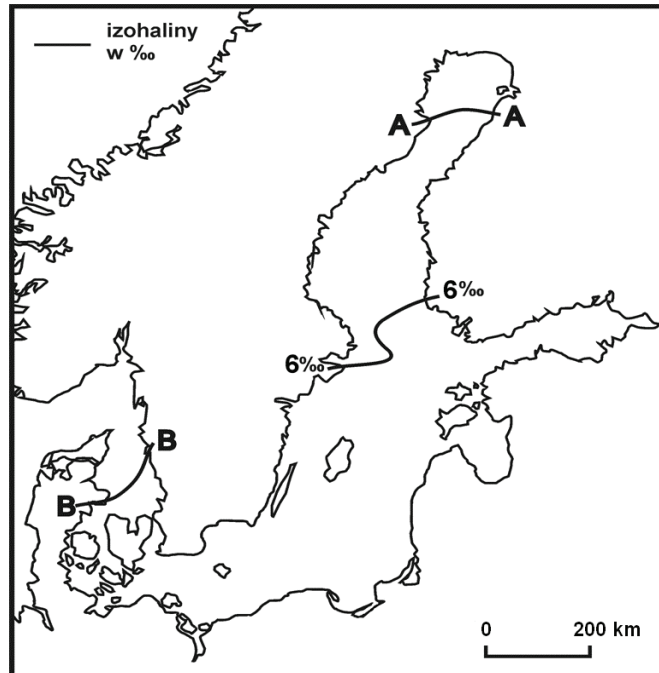
Wilgotność powietrza (wzrośnie / zmniejszy się). .....

Średnia dobową temperaturę powietrza (wzrośnie / spadnie). .....

Dominujący kierunek wiatru zmieni się na (wschodni / zachodni). .....

Zadanie 14. (1 pkt)

Na mapie zaznaczono wybrane izohaliny.

Źródło: Makowska D., *Ziemia*, Warszawa 1999

Przyporządkuj izohalinom oznaczonym na rysunku literami A i B odpowiednie wartości zasolenia, dobierając je z podanych poniżej.

3‰   7‰   20‰

Izohalina A .....

Izohalina B .....

Zadanie 15. (2 pkt)

Wymień dwa czynniki, od których zależy wielkość zasolenia wód morskich i wyjaśnij ich wpływ na wzrost lub spadek zasolenia w akwenach.

Czynnik .....

Wyjaśnienie wpływu na zasolenie wód morskich

.....
.....
.....

Czynnik .....

Wyjaśnienie wpływu na zasolenie wód morskich

.....
.....
.....

Zadanie 16. (2 pkt)

Na schemacie przedstawiono studnię artezyjską.

a) Podaj litery, którymi oznaczono warstwy nieprzepuszczalne.

.....

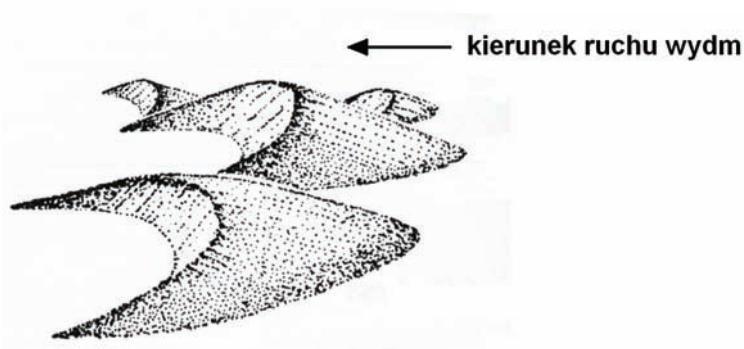
b) Wymień dwie cechy budowy geologicznej sprzyjające tworzeniu się wód artezyjskich.

1. ....

2. ....

Zadanie 17. (2 pkt)

Rysunek przedstawia jeden z rodzajów wydmy.

Poniższe zdania odnoszą się do przedstawionego na rysunku rodzaju wydmy.

a) Wpisz obok każdego zdania literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, gdy zdanie jest fałszywe.

Stok dowietrzny wydmy jest łagodny a stok zawietrzny stromy. ....

Wąskie ramiona wydmy przemieszczają się szybciej niż część centralna. ....

Przedstawione wydmy występują w klimatach wilgotnych. ....

b) Podkreśl nazwę tego parku narodowego, w którym wydmy są charakterystycznym elementem środowiska przyrodniczego podlegającym ochronie.

A. Wielkopolski

B. Kampinoski

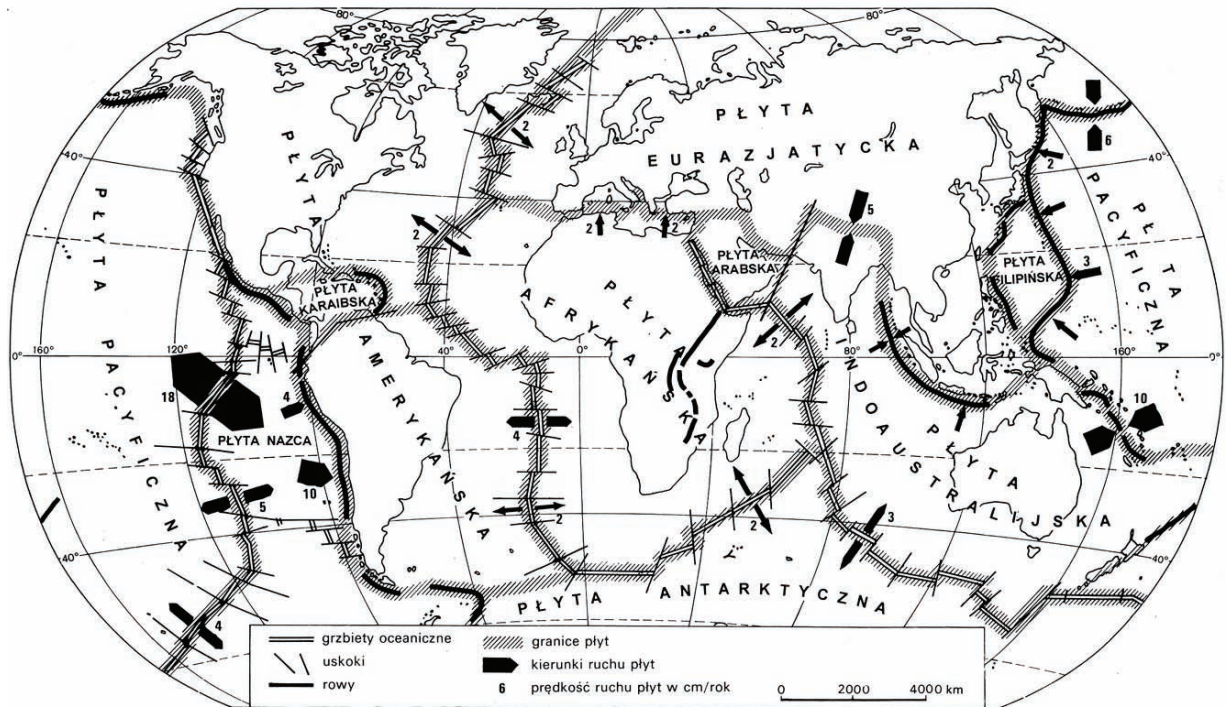
C. Poleski

D. Magurski

Zadanie 18. (1 pkt)

Na mapie przedstawiono zasięg występowania płyt litosfery. W tabeli podano wielkość stopnia geotermicznego dla wybranych miejsc na świecie.

Źródło: Kądziółka J., *Podstawy geografii w zadaniach*, 1994

Miejsce	Stopień geotermiczny (m/°C)
Larderello koło Florencji	1,7
Santorin (Grecja)	7,0
Pisz (Mazury)	96,0
okolice Johannesburga	117,0
Wyspy Bahama	180,0

Źródło: Mizerski W. *Geologia dynamiczna*, PWN, Warszawa 2006
Książkiewicz M. *Geologia dynamiczna*, WG, Warszawa 1979

Podaj przyczynę różnic w wartościach stopnia geotermicznego między południową Europą a pozostałymi obszarami wymienionymi w tabeli.

.....

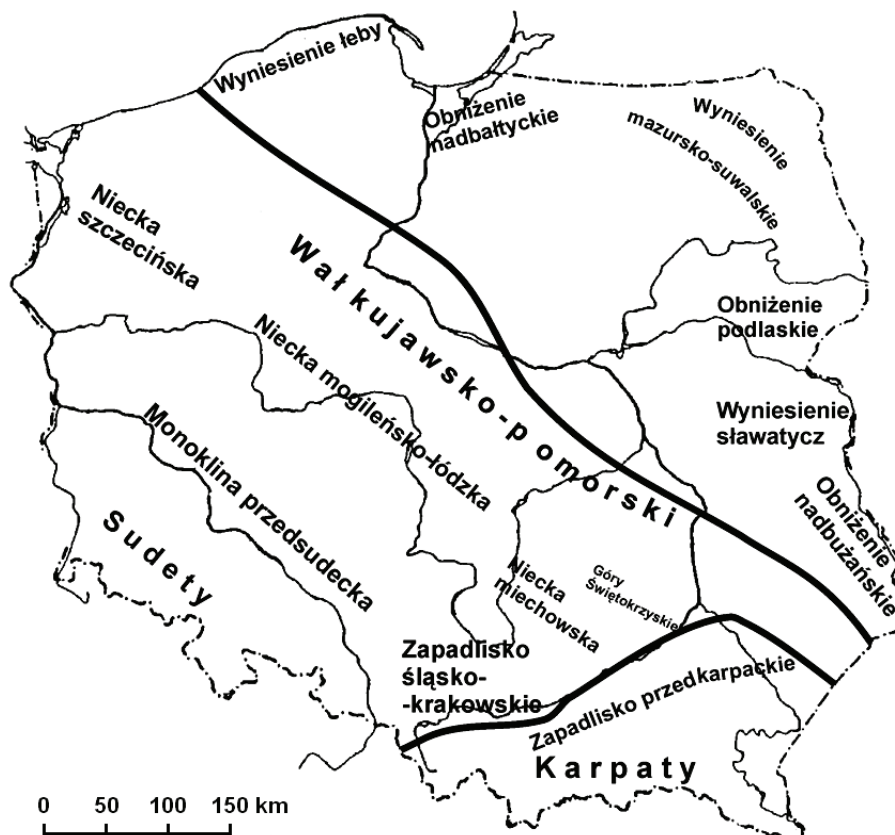
.....

.....

.....

Zadanie 19. (1 pkt)

Na mapie jednostek tektonicznych Polski zaznaczono granice obszarów fałdowanych w różnych erach.

———— granice fałdowań różnego wieku

Źródło: według J. Znoski, za: Kop J., Kucharska M., E. Szkurlat, *Geografia*, Warszawa 2006

Przyporządkuj wymienionym w tabeli jednostkom tektonicznym ich wiek, dobierając go spośród podanych.

A. prekambryj

B. paleozoik

C. kenozoik

Jednostki tektoniczne	Wiek geologiczny (wpisz oznaczenie: A, B lub C)
Sudety, Góry Świętokrzyskie	
wyniesienie mazursko-suwańskie, obniżenie nadbałtyckie	
Karpaty, zapadlisko przedkarpackie	

Zadanie 20. (2 pkt)

Na wykresach przedstawiono zasięgi pięter roślinnych w wybranych pasmach górskich Polski oznaczonych na wykresach literami A, B, C.

Na podstawie: www.bgpn.pl; www.bdpn.pl; www.kpnmab.pl; www.gorzanski-park.pl

Przyporządkuj do wykresów nazwy pasm górskich, dobierając je spośród podanych poniżej.

Beskid Żywiecki, Bieszczady, Tatry, Karkonosze

A. .... B. .... C. ....

Zadanie 21. (1 pkt)

W tabeli przedstawiono udział lasów iglastych oraz lasów liściastych w powierzchni lasów ogółem w wybranych krajach.

Kraj	Lasy iglaste (%)	Lasy liściaste (%)
Kanada	62,8	15,5
Szwecja	78,7	5,9
Grecja	42,5	57,5
Hiszpania	43,5	37,9
Indonezja	0,0	100,0

Na podstawie: *Małe tablice geograficzne*, Wyd. Demart, Warszawa 2005

Na podstawie własnej wiedzy i danych z tabeli sformułuj prawidłowość dotyczącą zależności między położeniem geograficznym krajów a rodzajem lasów dominujących na ich obszarze.

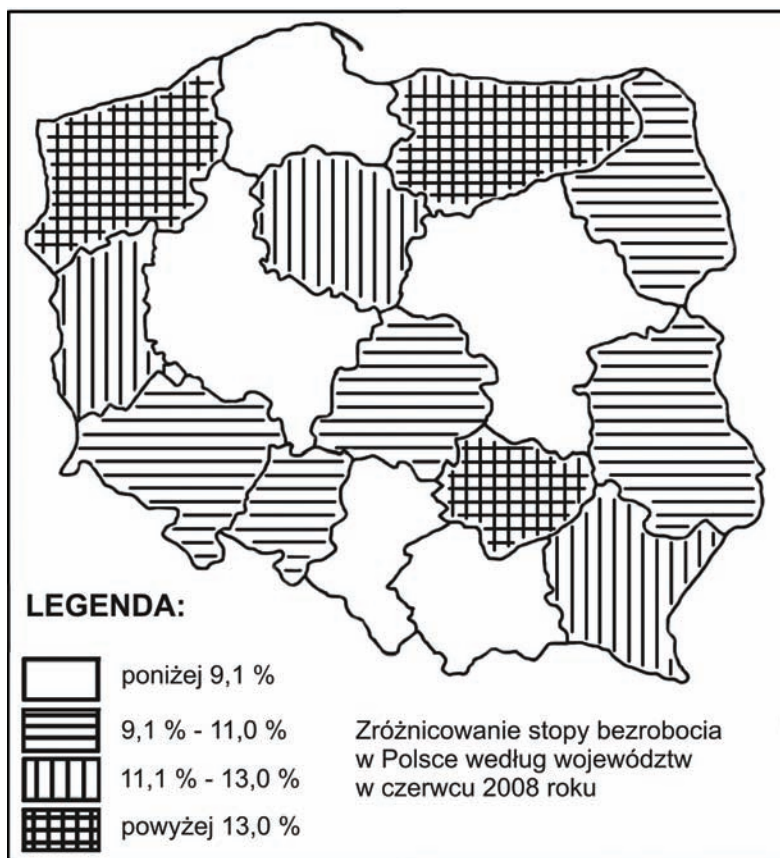
.....

.....

.....

Zadanie 22. (1 pkt)

Kartogram przedstawiający zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce w 2008 r. wykonano na podstawie danych w poniższej tabeli.

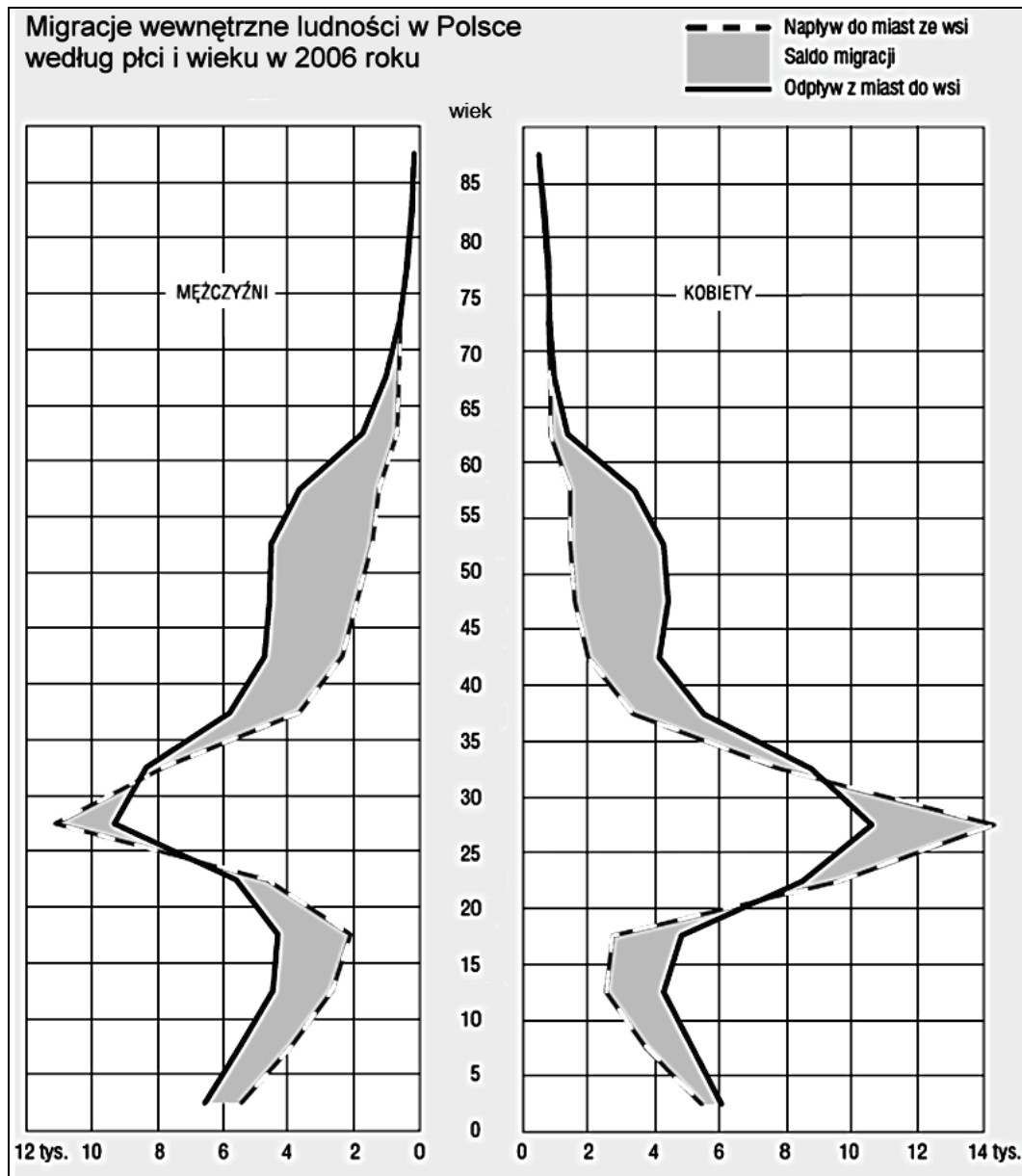
Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli brakujące nazwy trzech województw.

Województwo	Stopa bezrobocia w %	Województwo	Stopa bezrobocia w %
1.	6,2	dolnośląskie	9,8
śląskie	7,3	lubelskie	11,0
małopolskie	7,3	2.	11,5
mazowieckie	7,6	podkarpackie	12,6
pomorskie	8,7	kujawsko-pomorskie	13,0
podlaskie	9,1	3.	13,2
opolskie	9,5	świętokrzyskie	13,4
łódzkie	9,6	warmińsko-mazurskie	15,7

Źródło: <http://www.wup.torun.pl>

Zadanie 23. (2 pkt)

Na wykresie przedstawiono dane o migracjach wewnętrznych w Polsce w 2006 r.

Źródło: Rocznik demograficzny, Główny Urząd Statystyczny, 2007

Zdania odnoszą się do migracji wieś – miasto i miasto – wieś w Polsce w 2006 r.

Na podstawie wykresu wpisz obok każdego zdania literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, gdy zdanie jest fałszywe.

W 2006 r. napłynęło ze wsi do miast około 6 tysięcy dwudziestoletnich kobiet. ....

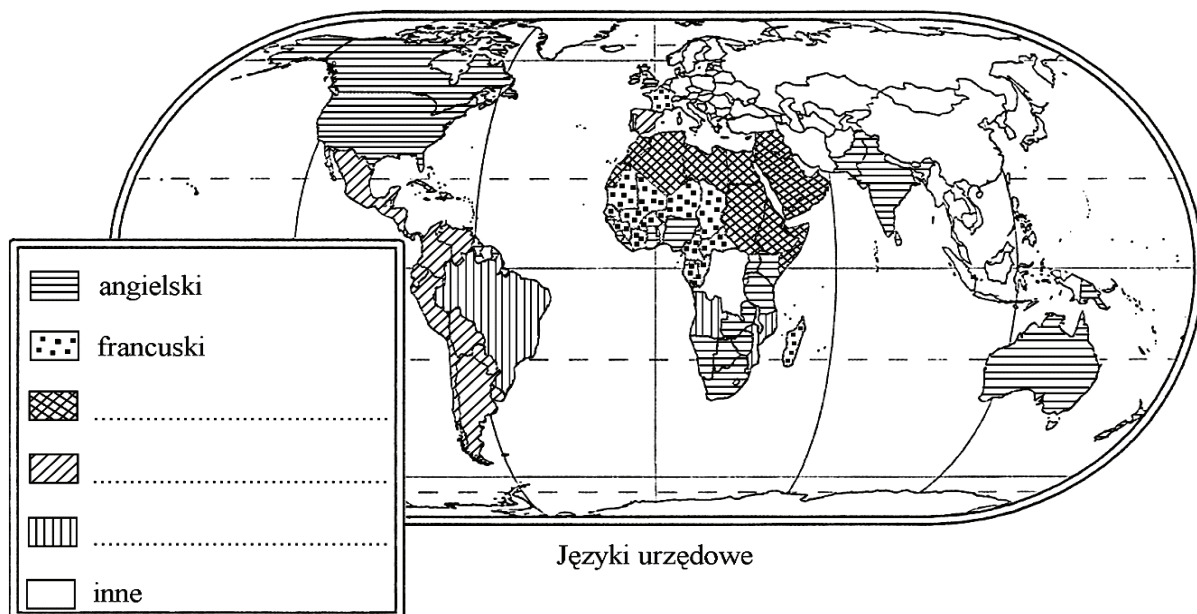
W grupie migrującej ludności urodzonej w 1980 r. przeważają liczebnie osoby napływające do miast ze wsi. ....

W grupie migrującej ludności w wieku 20–35 lat jest więcej mężczyzn niż kobiet. ....

Ogółem więcej osób migrowało do miast ze wsi niż z miast na wieś. ....

Zadanie 24. (2 pkt)

Uzupełnij legendę mapy nazwami języków urzędowych, których rozmieszczenie przedstawiono na poniższej mapie.

Źródło: S. Otok, *Geografia polityczna*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2003

Zadanie 25. (2 pkt)

W tabeli podano cechy demograficzne wybranych krajów w 2006 r.

Nazwa kraju	Liczba ludności w mln	Liczba mężczyzn w mln	Średni czas trwania życia kobiet	Średni czas trwania życia mężczyzn
Japonia	127,8	62,4	85	78
Kanada	32,6	16,2	84	77
Polska	38,1	18,5	79	70
Rosja	142,2	65,5	73	59

Na podstawie: GUS, Encyklopedia PWN 2007, przewodnik.onet.pl

a) Oblicz współczynnik feminizacji ludności Kanady.

Obliczenia

Współczynnik feminizacji .....

b) Podaj dwie przyczyny krótszego średniego czasu trwania życia mężczyzn niż kobiet w wielu obszarach świata.

1. ....

.....

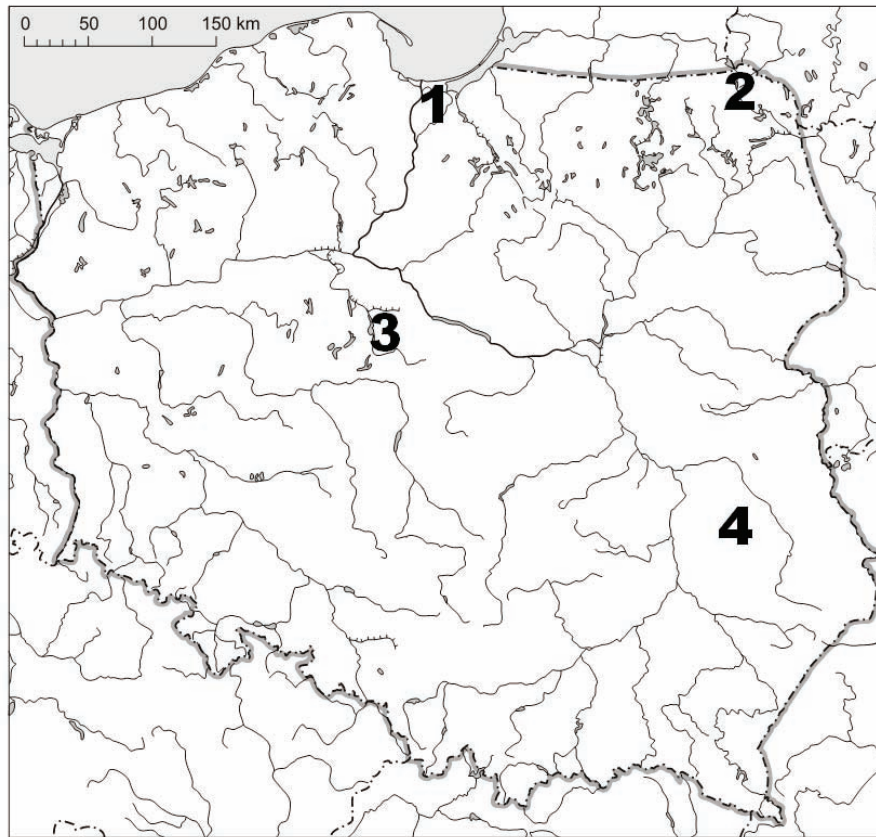
2. ....

.....

Zadanie 26. (3 pkt)

Na mapie oznaczono numerami 1–4 wybrane regiony rolnicze.

a) Przyporządkuj do każdego zdania numer, którym oznaczono region rolniczy.

Występuje tu wysoki udział czarnych ziem w ogólnej powierzchni gleb. ....

Utworzono tu gęstą sieć rowów melioracyjnych. ....

Region charakteryzuje się najkrótszym, poza obszarami gór, okresem wegetacyjnym. ....

b) Oceń środowisko przyrodnicze Niziny Śląskiej ze względu na przyrodnicze uwarunkowania rozwoju rolnictwa. Ocenę uzasadnij argumentami odnoszącymi się do gleb i klimatu.

Ocena (wpisz *sprzyjające* lub *niesprzyjające*) .....

Uzasadnienie

Gleby .....

.....

Klimat .....

.....

Zadanie 27. (2 pkt)

Przyporządkuj opis każdego regionu rolniczego do jego nazwy, wpisując do tabeli właściwe oznaczenie literowe.

- A. Przeważa w nim ekstensywne rolnictwo uspołecznione o mieszanym kierunku produkcji. Na terenach nawadnianych uprawiana jest przede wszystkim bawełna.
- B. W regionie tym przeważa rolnictwo ekstensywne, często określane jako prymitywne o małej efektywności. Wyjątek stanowi państwo znajdujące się w południowej części kontynentu, gdzie występuje intensywne rolnictwo wysokotowarowe.
- C. Charakterystyczną cechą tego regionu są wielkoobszarowe gospodarstwa plantacyjne. Znaczący jest też ekstensywny chów bydła.
- D. Region cechuje się przewagą intensywnego, towarowego rolnictwa o mieszanej produkcji roślinno-zwierzęcej.
- E. Przeważa tu gospodarka wysokotowarowa, intensywna lub ekstensywna. Cechą charakterystyczną jest wysoki stopień specjalizacji produkcji.

Nazwa regionu rolniczego	Oznaczenie regionu rolniczego
Region zachodnioeuropejski	
Region afrykański	
Region północnoamerykański	
Region Ameryki Łacińskiej	

Zadanie 28. (2 pkt)

Podkreśl w każdej grupie nazwę jednego kraju, w którym chów niżej wymienionych zwierząt nie odgrywa znaczącej roli. Uzasadnij wybór.

Bydło: Stany Zjednoczone, Demokratyczna Republika Konga, Argentyna.

Uzasadnienie

.....

.....

Trzoda chlewna: Chiny, Irak, Niemcy.

Uzasadnienie

.....

.....

Zadanie 29. (2 pkt)

Żywność genetycznie modyfikowana (GMO) pochodzi z upraw, których powierzchnia przekroczyła 100 mln hektarów. Najczęściej modyfikowane są: soja, kukurydza, bawełna i rzepak. Ponad 90% rolników uprawiających rośliny genetycznie modyfikowane pochodzi z krajów rozwijających się gospodarczo.

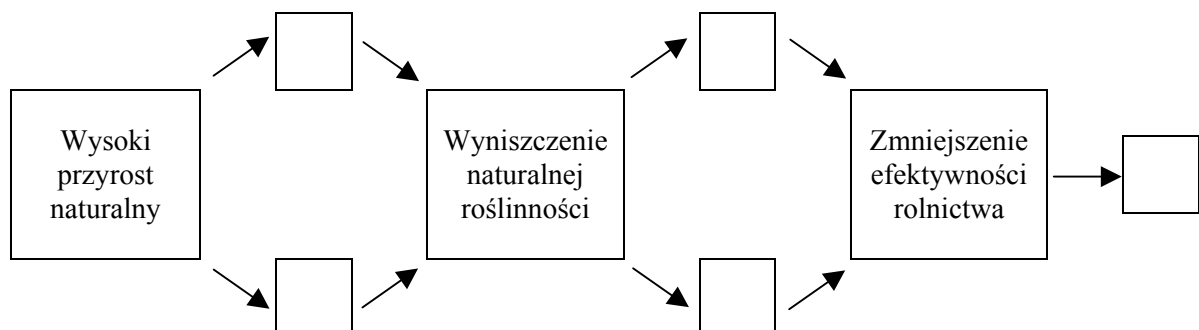
Podaj trzy argumenty za uprawą roślin genetycznie modyfikowanych w krajach rozwijających się.

1. ....
.....
.....
2. ....
.....
.....
3. ....
.....
.....

Zadanie 30. (1 pkt)

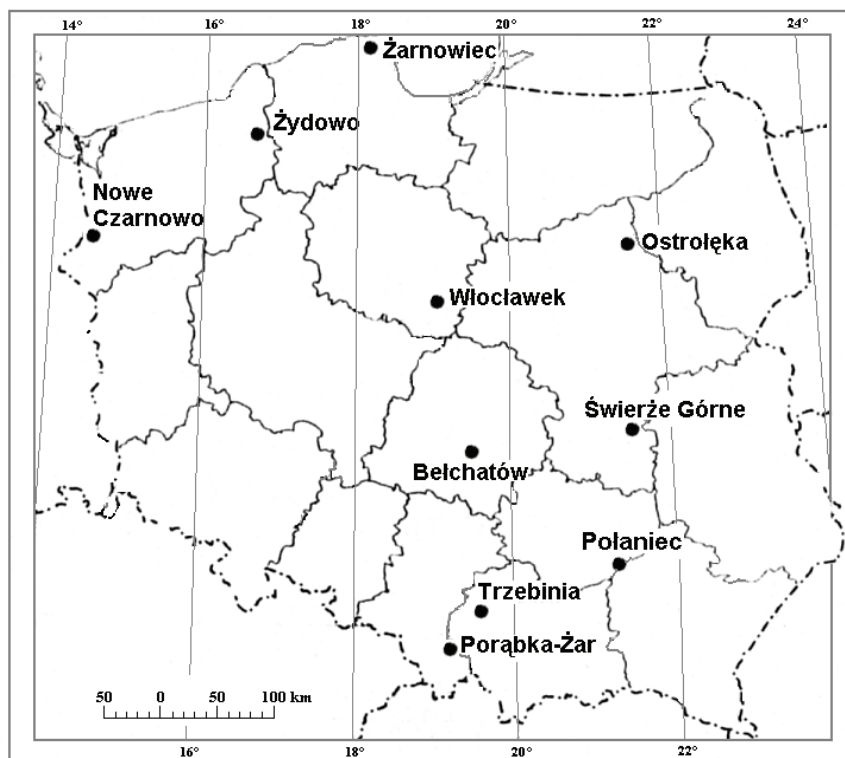
Przedstaw w formie modelu przyczynowo-skutkowego zmiany w środowisku geograficznym Sahelu, wpisując we właściwe miejsca litery odpowiadające poniższym określeniom.

- A. Wywiewanie gleb i powstawanie wydym.
- B. Klęski głodu i śmierć ludzi.
- C. Nadmierny wypas bydła i kóz.
- D. Powiększenie powierzchni upraw.
- E. Obniżenie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych.

Zadanie 31. (2 pkt)

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie wybranych elektrowni w Polsce.

Wpisz do tabeli wybrane z mapy nazwy miejscowości, w których znajdują się opisane elektrownie.

Opisy elektrowni	Miejscowość
Elektrownia położona w pobliżu złóż węgla kamiennego. Jest jedną z elektrowni zaopatrujących w energię elektryczną największy okręg przemysłowy Polski.	
Elektrownia szczytowo-pompowa, która dostarcza energii w okresie zwiększonego zapotrzebowania. Górny zbiornik tej elektrowni jest sztucznym jeziorem. Funkcję dolnego zbiornika pełni jezioro, nad którym rozpoczęto budowę elektrowni jądrowej.	
Elektrownię zlokalizowano w pobliżu złóż węgla brunatnego eksploatowanych metodą odkrywkową.	

Zadanie 32. (2 pkt)

a) Podkreśl nazwy dwóch obszarów technopolii.

- A. Okręg Fushun Anshan
- B. Okręg Minas Gerais
- C. Orange City w Kalifornii
- D. Wyspa Kiusiu
- E. Wyspa Jawa

b) Podaj dwa przykłady korzyści społeczno-gospodarczych, jakie odnoszą kraje, w których rozwija się przemysł zaawansowanych technologii (high-tech), a nie przemysł tradycyjny (np. górnictwo, hutnictwo).

1. ....

.....

2. ....

.....

Zadanie 33. (1 pkt)

W tabeli podano największych producentów surowców energetycznych w kolejności według udziału w światowym wydobyciu w 2003 r.

Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli po jednej nazwie właściwego surowca wybranego spośród podanych poniżej.

Surowce: węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny.

Surowiec energetyczny	Najwięksi producenci w 2003 r.
	1. Chiny 2. Stany Zjednoczone 3. Indie
	1. Arabia Saudyjska 2. Rosja 3. Stany Zjednoczone
	1. Niemcy 2. Rosja 3. Stany Zjednoczone

Na podstawie: *Świat w liczbach 2006/2007*, WSiP, Warszawa

Zadanie 34. (1 pkt)

Rozpoznaj opisane poniżej okręgi przemysłowe Polski i wpisz we właściwe miejsca ich nazwy.

A. Okręg położony w centralnej części Polski. Powstał w XIX wieku. Należał do największych okręgów włókienniczych w Europie. Problemem okręgu jest deficyt wody i wysokie koszty produkcji związane z dekapitalizacją majątku trwałego.

.....

B. Okręg położony w południowo-zachodniej części kraju. Wykorzystywał miejscowe zasoby rud metali i węgla kamiennego, których wydobycie obecnie straciło znaczenie. Cechami tego okręgu są: występowanie przemysłu mineralnego, włókienniczego, szklarskiego oraz drzewno-papierniczego, brak wyraźnie dominującego ośrodka centralnego i znaczne rozproszenie ośrodków przemysłowych.

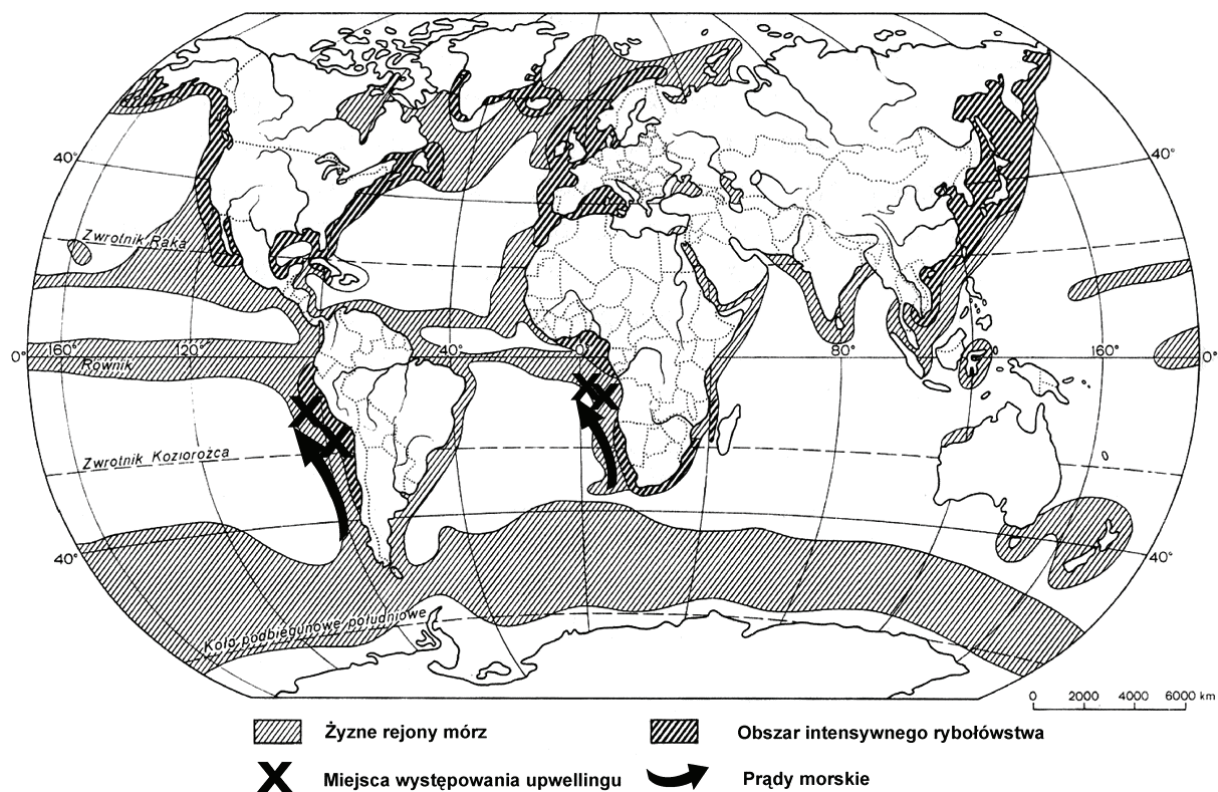
.....

C. Okręg położony w centralnej części Polski. Rozwinał się na obszarze, na którym nie występują bogate złoża surowców. Jego najważniejszą cechą jest różnorodność gałęziowa przemysłu. Dominującą rolę spełnia przemysł: elektroniczny, elektrotechniczny, środków transportu, kosmetyczny, farmaceutyczny i odzieżowy. Okręg posiada bardzo dobre zaplecze naukowo-badawcze i wysoko wyspecjalizowaną kadrę pracowniczą. Nietypowym zakładem dla okręgu jest huta stali szlachetnej.

.....

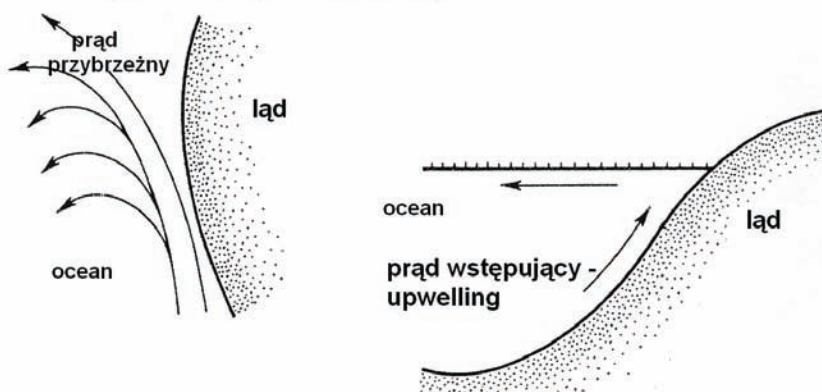
Zadanie 35. (1 pkt)

Na mapie zaznaczono występowanie wybranych łowisk na świecie oraz rozmieszczenie wybranych prądów morskich i stref upwellingu.

Na podstawie: Kądziołka J., *Kompendium geografii*, 1998

Na schemacie przedstawiono powstawanie upwellingu w przybrzeżnej strefie oceanu, gdzie w miejsce odpływu wód powierzchniowych napływają na szelf wody głębsze.

Źródło: Bajkiewicz-Grabowska, E. Mikulski Z. *Hydrologia ogólna*, PWN Warszawa 1999

Wyjaśnij, dlaczego strefy intensywnego rybołówstwa morskiego pokrywają się z występowaniem stref upwellingu.

.....

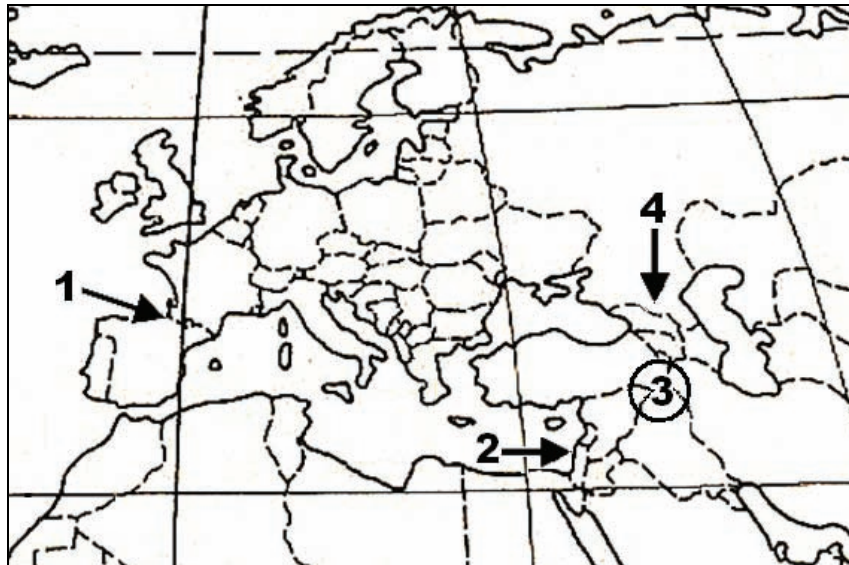
.....

.....

.....

Zadanie 36. (2 pkt)

Na mapie zaznaczono główne rejony zamieszkania wybranych narodów, które dążą do utworzenia samodzielnych państw.

Wpisz we właściwe miejsca nazwy narodów, których główne rejony zamieszkania oznaczono na mapie numerami 1–4. Nazwy narodów wybierz spośród podanych poniżej.

Baskowie, Czeczeni, Kurdowie, Palestyńczycy, Tamilowie, Tybetańczycy

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Zadanie 37. (2 pkt)

DETERMINIZM GEOGRAFICZNY – pogląd głoszący, że czynniki przyrodnicze warunkują działalność gospodarczą na danym obszarze.

NIHILIZM GEOGRAFICZNY – pogląd głoszący, że na rozwój gospodarczy obszaru wpływają przede wszystkim lub wyłącznie warunki pozaprzyrodnicze (kapitał).

Zdecyduj, które z przedstawionych poniżej zdań odnoszą się do determinizmu, a które do nihilizmu geograficznego, wpisując we właściwe miejsca literę D (determinizm) lub literę N (nihilizm).

Odpowiednie konstrukcje budynków umożliwiają ich stawianie na terenach występowania trzęsień ziemi. ....

Woda doprowadzana rurociągami umożliwia uprawę roślin na terenach pustynnych. ....

Na obszarach górskich drogi transportowe buduje się w dolinach rzek. ....

Masywy górskie przebija się w celu przeprowadzenia przez nie dróg transportowych. ....

BRUDNOPIS

PESEL

MGE-R1_1P-104

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

Miejsce na naklejkę
z nr PESEL

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

Suma punktów									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
60									
☐									

KOD EGZAMINATORA

KOD ZDAJĄCEGO

.....
Czytelny podpis egzaminatora